

Sayı : 534
Tarih: 11-02-2009

Şerafettin HALİS
Tunceli Milletvekili

GEREKÇE

Yüzyıllardan beridir adı **“Dersim”** olan bölgede, Osmanlılar döneminde Tanzimatla birlikte **“Dersim”** adıyla vilayet kurulur.

Cumhuriyet döneminde de **“Munzur Vilayeti Teşkilatı ve İdaresi Hakkında Kanun Layihası”** görüşmelerin başladığı **7 Kasım 1935** tarihine kadar devletin tüm resmi belgelerinde **“Dersim”** olarak kabul görülmektedir.

Görüşmeler sırasında İçişleri Bakanı **Şükrü KAYA** da, **“Tunceli”** adı ile şimdi teşkil edilecek vilayetin ve o bölgenin eski ismi **“Dersim”**dir.” der.

Söz konusu görüşmeler sırasında **“Munzur”** olarak değiştirilmek istenen **“Dersim”** ilinin adı, İçişleri Bakanı **Şükrü Kaya** nın teklifi üzerine, **“Tunceli”** olarak kabul görmüştür.

“Tunceli” adı yaygın kanının aksine, **Atatürk** tarafından değil, **Şükrü Kaya** tarafından teklif edilmiştir.

Toplumun tarihsel, kültürel, inanç, ahlak ve benzeri değerlerine ters düşmeyen bir adın değiştirilmesi, günümüzde sosyal hukuk devletinin yapacağı bir iş değildir.

Adların ve kültürlerin kendi tarihi orijinleri üzerinde yaşatılması, kültüre ve kültür sahiplerine verilen bir değer ve dolayısıyla demokrasinin bir gereği olacaktır.

Adların değiştirilmesinin, o ad sahiplerinin rızası alınmadan yapılması bir asimilasyonu içerir. Günümüzde kabulü olanaklı bir durum olamaz.

“Tunceli” bir asimilasyon adı olduğu gibi, bu adın verilmesinden sonra **1937-38** yıllarında bölgede yaşanan **Tedip ve Tenkil** in, Dersim insanında oluşturduğu derin travma hala devam etmektedir.

“Dersim” adının geri verilmesi, tarihi bir yüzleşme olarak, bu bölgede yaşanan acıların bırakmış olduğu travmanın giderilmesine de neden olacaktır.

Dersim adının Türkçe karşılığı olmasa da, başta Kürtçe ve Farsça olmak üzere, bölge dillerinde anlamı olmakla beraber, ülkemizde anlamı bilinmeyen ya da bu günkü Türkçede karşılığı olmayan Sinop, Samsun, Giresun, Rize, Trabzon, Kayseri, Yozgat ve daha da çoğaltılabilecek bir çok il adı bulunmaktadır.

O günün sosyal-siyasal psikolojisi içinde “**Tunceli**” olarak değiştirilen “**Dersim**” adının ilimize yeniden verilmesi, günümüzün sosyal ve siyasal ihtiyaçlarına cevap olması yönünden de anlamlı olacaktır.

Yüzyıllardan beri kendi inanç ve kültür değerleri üzerinde yaşayan Dersim insanı için kutsallık arz eden, bugün hala, oyunlarda, romanlarda, öykülerde, türkülerde vb. ısrarla kullanılan, atalarından miras kalan “**Dersim**” adının ilimize yeniden verilmesi, ilimizde ve ilimiz dışında yaşayan Dersim insanının büyük çoğunluğunun rüyası ve arzusudur.

Bu arzunun yerine getirileceği inancıyla. Saygılarımla.

“TUNCELİ” OLARAK DEĞİŞTİRİLEN İLİMİZE YENİDEN “DERSİM” ADININ VERİLMESİNE İLİŞKİN KANUN TEKLİFİMDİR.

Madde 1- “**Tunceli**” olan ilin adı “**Dersim**” olarak değiştirilmiştir

Madde 2- Bu kanun yayın tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü